

III. GIỚI THIỆU SÁCH HỌC SINH CÔNG NGHỆ 6

3.1. Cấu trúc chung sách học sinh Công nghệ 6

Sách học sinh (SHS) Công nghệ 6 được biên soạn bám sát quan điểm chung của bộ sách Chân trời sáng tạo, đảm bảo thể hiện đặc trưng của bộ môn Công nghệ là thực tiễn và sáng tạo. Các nội dung trong SHS Công nghệ 6 được thiết kế trọn vẹn theo chủ đề, giúp GV linh hoạt hơn trong việc tổ chức giảng dạy phù hợp với thực tế của lớp học.

SGK Công nghệ 6 được cấu trúc bởi các thành phần cơ bản: lời nói đầu, hướng dẫn sử dụng sách, mục lục, nội dung chính, giải thích thuật ngữ. Theo đó:

– Lời nói đầu: giới thiệu ngắn gọn những thông điệp mà nhóm tác giả gửi gắm qua quyển sách đồng thời hướng dẫn GV về phương pháp dạy học, kiểm tra đánh giá.

– Hướng dẫn sử dụng sách: giới thiệu ngắn gọn về các thành phần của bài học, nội dung, ý nghĩa của các hoạt động chủ yếu của HS.

– Mục lục: thể hiện trình tự sắp xếp các bài học và số trang bắt đầu bài học để người đọc dễ dàng tra cứu.

– Nội dung chính: giới thiệu các bài học với nội dung kiến thức đáp ứng theo yêu cầu cần đạt của chương trình môn học.

– Giải thích thuật ngữ: chọn lọc và giải thích những thuật ngữ chuyên môn quan trọng nhưng chưa được giải thích trong nội dung bài học.

Nội dung chính của sách được thiết kế thành 4 chương với 10 bài học và 4 dự án học tập theo cấu trúc của chương trình môn Công nghệ lớp 6 như sau:

- Chương 1: Nhà ở;
- Chương 2: Bảo quản và chế biến thực phẩm;
- Chương 3: Trang phục và thời trang;
- Chương 4: Đồ dùng điện trong gia đình.

SHS Công nghệ 6 được biên soạn theo hướng mở, cho phép GV có thể hoán đổi thứ tự các chủ đề trong quá trình tổ chức giảng dạy tùy theo tình hình thực tế của lớp học mà không làm ảnh hưởng đến mạch kiến thức của môn học.

Ở mỗi chương, nội dung kiến thức đều được cấu trúc gồm các thành phần:

– Trang đầu chương: nêu những nội dung sẽ được trình bày trong chương và các câu hỏi kích thích HS suy nghĩ về những vấn đề sẽ được trình bày trong chương.

– Các bài học: trình bày những chỉnh thể kiến thức, kỹ năng, thái độ liên quan trực tiếp đến yêu cầu cần đạt của môn học. Mỗi bài học là một đơn vị dạy học xoay quanh một chủ đề với các thành phần kiến thức kết hợp hoạt động thực hành để phát triển ở HS các phẩm chất, năng lực chung và năng lực đặc thù của môn học.

– Dự án học tập: yêu cầu HS thực hiện một nhiệm vụ, tạo ra sản phẩm có thể trình bày, báo cáo. Dự án học tập được thiết kế phù hợp với các mục tiêu cụ thể mang tính tích hợp kiến thức, kỹ năng của môn học và kiến thức, kỹ năng các môn học khác. Dự án học tập giúp HS trải nghiệm, tham gia hoạt động nhóm, vận dụng phối hợp các kiến thức, kỹ năng đã học một cách hiệu quả. Bên cạnh đó, dự án học tập cũng tích hợp nội dung hướng nghiệp, cung cấp cho HS những thông tin cơ bản về nghề nghiệp liên quan đến chủ đề của chương. Đây cũng là những chủ đề mà GV có thể vận dụng kết hợp để tổ chức kiểm tra quá trình học tập của HS.

– Ôn tập: hệ thống hoá kiến thức trong chương dưới dạng sơ đồ kèm theo các câu hỏi ôn tập giúp HS củng cố, khắc sâu kiến thức và vận dụng vào thực tiễn.

3.2. Cấu trúc bài học

Cấu trúc mỗi bài học trong SHS Công nghệ 6 bao gồm các thành phần cơ bản: khởi động, hình thành kiến thức mới, luyện tập, vận dụng, ghi nhớ. Sau một số bài học có phần Thế giới quanh em giúp HS mở rộng kiến thức về chủ đề của bài học.

3.2.1. Khởi động

Mục đích chủ yếu của hoạt động này trong SHS Công nghệ 6 là tạo tinh huống học tập dựa trên sự huy động kiến thức, kinh nghiệm của bản thân HS; làm bộc lộ mâu thuẫn giữa “cái đã biết” với “cái chưa biết”. Phần khởi động của SHS Công nghệ 6 được thiết kế thành các câu chuyện, tinh huống với hình ảnh và bóng nói, bóng nghĩ nhằm tạo ra sự hấp dẫn, lôi cuốn tạo nhu cầu “muốn biết”, kích thích tư duy, hưng thú tìm tòi, khám phá kiến thức mới, giúp sách tiếp cận thực tiễn và đi vào thực tiễn.

3.2.2. Hình thành kiến thức

Nội dung bài học trong SHS được xây dựng theo quan điểm phát triển năng lực, học tập trải nghiệm. Mỗi nội dung kiến thức được trình bày theo trình tự hoạt động:

Giới thiệu tinh huống, nêu vấn đề → Tìm hiểu lí thuyết, giải quyết vấn đề → Hình thành khái niệm (kiến thức khoa học)

Mở đầu mỗi hoạt động, sách cung cấp các hình ảnh minh họa tinh huống và nêu câu hỏi, yêu cầu hành động để HS tự duy phát hiện vấn đề, qua đó hình thành và phát triển năng lực nhận thức công nghệ. GV tổ chức, hướng dẫn HS dựa trên các thông tin, dữ liệu từ SHS kết hợp với những kinh nghiệm thực tế của bản thân, quan sát, phân tích, tổng hợp, đánh giá các tinh huống và bối cảnh trong thực tế để tự phát hiện các dấu hiệu, biểu hiện, bản chất, vai trò, giá trị, ý nghĩa,... của các vấn đề liên quan đến nội dung bài học; qua đó hình thành kiến thức, kỹ năng cần lĩnh hội trong bài học.

3.2.3. Luyện tập

Trong SHS Công nghệ 6, hoạt động luyện tập không phải là những câu hỏi tái hiện kiến thức. Hoạt động luyện tập trong SHS Công nghệ 6 yêu cầu HS đọc và hiểu được các kí hiệu, sơ đồ, quy trình kỹ thuật; đưa ra nhận xét về một sản phẩm công nghệ hoặc xử lý tinh huống dựa trên các kiến thức, kỹ năng vừa học nhằm làm sáng tỏ, củng cố, khắc sâu kiến thức. Qua đó, củng cố và phát triển các năng lực nhận thức công nghệ, giao tiếp công nghệ, đánh giá công nghệ ở HS. Các bài luyện tập được xây dựng mang tính thực tế, gần gũi với cuộc sống để HS liên hệ thực tế, rút ra kinh nghiệm, gia tăng giá trị tri thức của bản thân.

3.2.4. Vận dụng

Dạy học phát triển năng lực quan tâm đến việc vận dụng kiến thức đã học vào thực tế để phát triển các năng lực chung của HS như: tự chủ và tự học, giao tiếp và hợp tác, giải quyết vấn đề và sáng tạo. Trong SHS Công nghệ 6, hoạt động vận dụng nhằm giúp HS tăng cường ý thức, phát triển năng lực vận dụng những điều đã học để phát hiện và giải quyết các vấn đề thực tiễn; tăng cường hưng thú và tính sáng tạo trong ứng dụng kiến thức; thấy rõ giá trị của kiến thức đối với cuộc sống của bản thân, của gia đình và của cộng đồng.

3.2.5. Ghi nhớ

Đây là phần thể hiện cô đọng những giá trị cốt lõi của bài học.